

Dostikrat pogrešajo naše svinje celo leto potrebnega jim izprehajanja pod milim nebom. Svinja plemenjača tiči pogostoma vso zimo v temnem hlevu zaprta, da ne vhaja vanj nič svetlobe, nič čistega zraka.

Uboga žival je zakopana v debelo blato in hudo nesnago.

Navadno jej v tem času drugega ne polagajo, kakor medlo korenje, krompir in repo, kar nima apna v sebi, katerega vendar plemenjača najbolj potrebuje za narejanje kosti mladičem. Krmo kuhajo, s preobilo vodo pomešajo in dostikrat pregorko ali zelo vročo polagajo; snažne vode dobi žival malokedaj. Ako vendar kaj krepkejše hrane dodade, storijo to potratno; preveč lepe hrane zastonj potrošijo, ker ne pazijo na sestavo krmila, ne na to, koliko beljakovin ima v sebi. Prvo služi namreč pred vsem za pitanje, drugo za vzrejevanje praset.

Ako hočemo da nam svinja plemenjača vrže lepih mladičev, moramo ji, kadar je nosna polagati krmo, v kateri je apna in fosforove kisline, da se jej kosti ojačijo. Ker se na to nikakor ne pazi, marveč se zanemarja, zato vržejo plemenjače dostikrat zelo pohabljenih mladičev, ki so pristopni mnogovrstnim boleznim, zlasti imajo premehke kosti in trumoma pogibljejo. Prepozno pozvedavajo, kaj bi temu bilo krivo.

Bolje se godi svinjam, ki prosto zahajajo na pašo ali žir. Žro travo, zelišča, žir, namreč želod in bukovico, kače, žabe itd. v slast. Zatem pijejo vodo in se kalužajo z velikim razkošjem. Prospevajo dobro ter nič ne zbolevajo.

Prvo je torej, ako se hočemo srečno pečati s prasičjo rejo, da si priskrbimo najboljše svinjsko pleme. Zatem si treba priskrbeti svinjskih hlevov, kjer imajo svinje zmerom dosti svetlobe, zraka, toplote in vode. Dobro je, če imajo še pašnik, kamor se zganjajo, ali prostor, koder se morejo izprehajati, in blizu vodo, da se kopljejo, kar jim posebno ugaja.

Sedaj treba še pomisliti jako važno reč, namreč, da se prasiči prav krmijo.

Prasičjo rejo moramo torej v primerno soglasje spraviti s svojimi gospodarskimi razmerami. Ako storimo to, moremo od nje dobivati znatnih dohodkov, čeravno naše razmere niso povsem prasičji reji najugodnejše. Zlasti domače svinje slovijo daleč okoli, ker imajo fino meso in okusen špeh. Sedaj so naše domače pleme požlahtnili s tujimi, in zatorej se je tem več srečnega uspeha nadejati. Najdalje slovijo štajarske švinjske gnjati, katere draže plačujejo nego druge.

Skrbeti moramo, da nam dobička ne pobero mešetarji in večino dobička ne pospravijo v svoje žepe.

Da se ta reč na bolje obrne, zato se treba pred vsem potruditi, da je v roke vzamejo kmetijske družbe. Varovati imajo kmeta raznovrstne škode, to je tudi njih namen.

Vprašanja in odgovori.

Vprašanje 38. Večkrat sem uže slišal o malinu na veter. Pri nas imamo zelo močan veter, ki bi nam lahko rabil za tak malin. Kako je s takim malinom, kedo jih dela in ali so dobri ali ne? (S. Sl. v Spitališču).

Odgovor: Po drugod imajo maline na veter, ali le onod, koder imajo malo tekoče vode, ki bi gonila maline. To so pa navadni malini na veter. Sedaj pa izdelujejo tudi umetne maline na veter, s katerimi se more tudi ob slabem vetru mleti. Gonilno kolo, katero je tako narejeno, da se suče samo od sebe vedno proti vetru, ima 1—4 konjske sile. Podrobnosti morete pozvedeti pri Ant. Kunz-u in Mährisch-Weisskirchen.

Vprašanje 39. Bodite tako dobri in narišite mi načrt statev, s katerimi se iz slame dela streha, ki ne zgori. Želel bi tudi natančnejšega popisa, kako se tkejo take plahte za streho. (J. K. v Starem trgu).

Odgovor: Izkušali bomo ustreči Vaši želji. Pisali smo g. pisatelju dotičnega članka, in kakor hitro nam bode poslal odgovor, hočemo ga precej priobčiti.

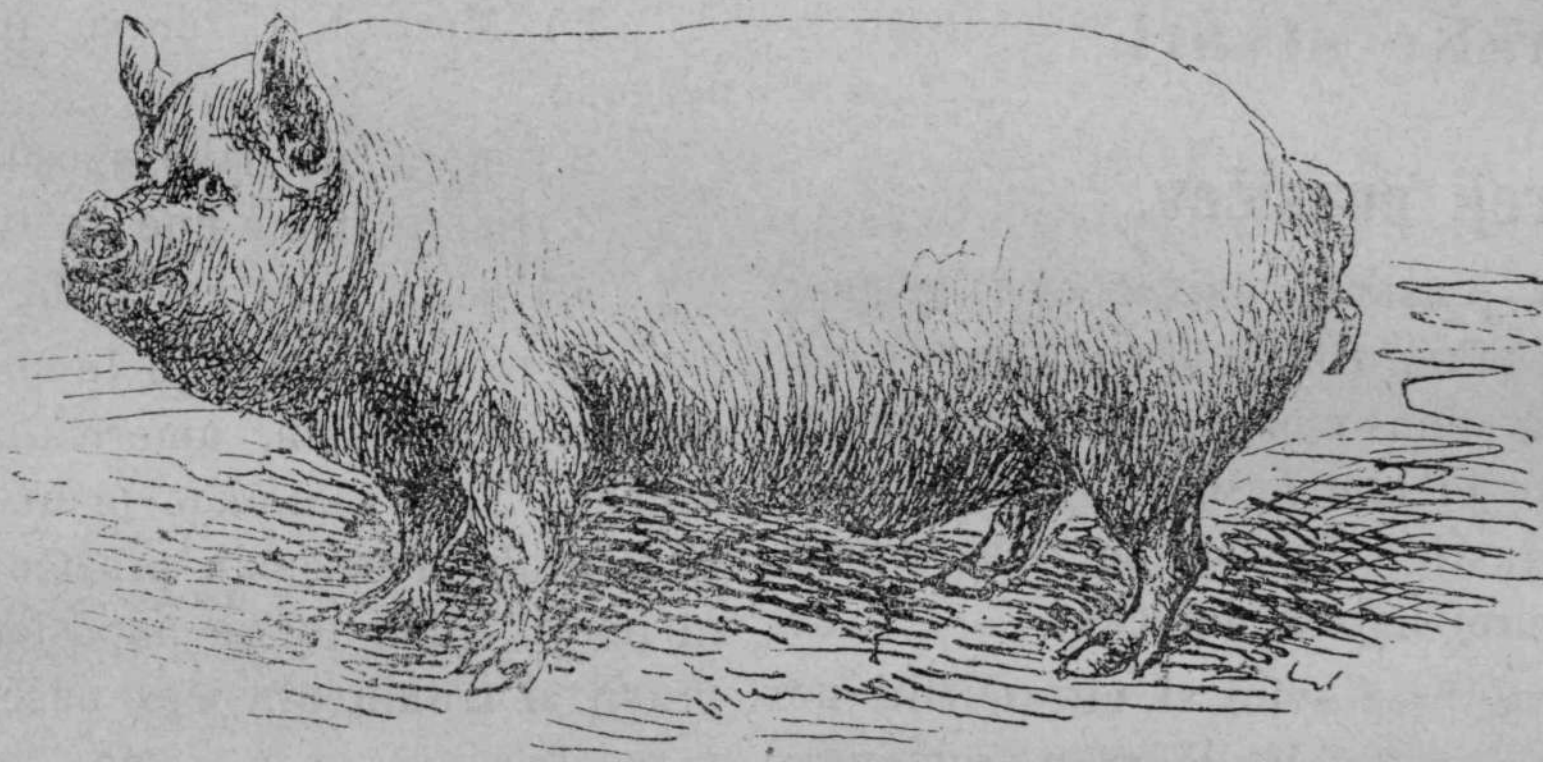
Vprašanje 40. Rad bi nekaj njiv dobro za-

gradil in sicer z živo mejo. Blagovolite mi naznaniti, kakošna živa meja je najboljša, kje bi dobil potrebnih sadik in po čem? (L. Š. na R.).

Odgovor: Najboljša rastlina ob vseh razmerah je beli trn ali glog. Sadike morete dobiti v c. kr. osrednji gozdarski drevesnici pod Rožnikom pri Ljubljani, ali pa če jih nimajo tam, pri Klenert & Geiger-ji v Gradci. Kolikor nam je znano, imajo v Gradci trnove rastline in sicer dvoletne po krajcarji.

Vprašanje 41. Imam kravo, katera se kmalu oteli. Nad dva meseca je uže minulo, o kar nič kaj ne more stopati na zadnjo desno nogo. Opazil sem, da ji parklji od spodaj gnijejo. Ostrgal sem uže več gnilega ali, bolje rečeno, trhlega parklja, kateri zoprno diši. Kaj naj počnem? (P. L. v V. pri Kostanjevici na Primorskem).

Odgovor: Vaši kravi se je vsled takega udarca parkelj vnel. Mogoče pa je tudi, da ima raka, ki se je naredil vsled nesnage, ako mora krava vedno stati na mokrem. Bodi si tako ali onako, skrbite za snago, glejte, da ima krava mir, in dajajte ji obeze, katere hlade. Dobro je postavljati nogo v posodo z mrzlo vodo. Kadar se pa iz parklja izceja uže gnojina, takrat je pa skrbeti, da se hitro odteka; zato ga je umivati z mlačno

Podoba 20.

vodo. Kar je gnilega, treba izpodrezati, rano potem izprati in vsak dan naštopati z štupo od bakrenega vitrijola, potem s predivom pokriti in dobro obezati. Tako zdraviti more pa pravilno le živinski zdravnik. Omeniti nam je še, da je treba ob taki bolezni v pravem času pomagati, drugače se razpase, in žival pogine za otrovano krvjo.

Vprašanje 42. Pričel sem izdelovati surovo maslo bolj na obilo, a čestokrat se mi pripeti, da se smetana ko delam v pinji, speni, ter se nikakor noče narediti maslo. (R. Š. v B.).

Odgovor: Da se smetena peni, a ne sprejema v večje koščke, temu je več vzrokov. Namreč: Če je smetana premalo topla, če je prestara, če je mleko od krav, ki se imajo kmalu oteliti, če se prepočasi pinji, nesnaga itd. Iz tega lahko razvidite, kaj je pri vas vzrok. Priporočamo vam kupiti knjigo „Mlekarstvo“, katero je spisal Gustav Pirc, in ki jo doboste v pisarni kmetijske družbe v Ljubljani s poštnino vred za 12 kr. Denar morete poslati v markah.

Uradne vesti c. kr. kmetijske družbe kranjske.

Seja glavnega odbora dné 8. aprila 1888.

Namesto bolnega družbenega predsednika je vodil zborovanje gosp. podpredsednik Jos. Fr. Seunig. navzoči so pa bili odborniki: gg. Detela, Kastelic, Lenarčič, Murnik, Povše, Robič, dr. pl. Wurzbach in tajnik Gustav Pirc.

Poročilo o delovanji v živinozdravnici vzame glavni odbor na znanje, ravno tako tudi odlok c. kr. kmetijskega ministerstva gledé stipendij za podkovske učence.

Prošnje nekaterih šol za podporo šolskim vrtom glavni odbor odbije, ker nima sedaj v ta namen nikake zaloge.

Želji čebelarkega in sadjarskega društva v Jesenicah, da bi priredilo z družbo vred sadjarsko razstavo, ne ustreže glavni odbor, ker je omenjenemu društvu itako dano na voljo udeležiti se deželne razstave korporativno.

Glavni odbor vzame na znanje odlok kmetijskega ministerstva, ki določuje porabo državne subvencije za govedarstvo, ukrene pa ob enem prositi imenovano ministerstvo nekaterih izprememb.

Glavni odbor ukrene prirediti razstavo govedi v Ribnici šele jeseni, ker pridejo poročila o državnih subvencijah šele meseca junija.

Odbor ukrene maja meseca prirediti v Ribnici propajo plemenskih bikov.

Ustanovitev nove podružnice v Bledu vzame glavni odbor z veseljem na znanje ter naroči tajništvu poslati novi podružnici nekaj družbenih knjig ter ob enem potrebno ukreniti, da dobi nova podružnica primeren delež premoženja radovljiške podružnice.

Posestniku Ant. Franetiču se dovoli prodati subvencijskega bika, ker je postal pretežek in prehud, in ker ga ima itako skoraj uže dve leti.

Odsek za posvetovanje o novih pravilih, ki je v petih sejah naloženo mu delo dokončal, predlaga nova pravila, katera glavni odbor potrdi ter jih naroči dati tiskati, da se določijo udom v pretresovanje.

Za nove ude se predlagajo in sprejmejo nastopni gg.:

Andoljšek Fran, posestnik iz Poljan; Novak Janez, posestnik iz Poljan; Kuvec Anton, posestnik v Ložu; Gnejzda Stefan, župnik na Boh. Beli; Zupan Ignacij, kaplan v Gradu; Burja Andrej, posestnik in tesarski mojster na Beli; Pretnar Blaž, posestnik na Boh. Beli; Poljanec Lovro, posestnik v Bledu; Pavlič Blaž, posestnik v Gradu; Gogala Andrej, posestnik na Boh. Beli; Poklukar Jakob, posestnik in izdelovatelj cevi v Grabčah; Zalokar Anton, posestnik v Podhomu; Jelenec Jurij, posestnik v Bledu; Jereb Matevž, župnik v Javorji; Wilfan Ivan, posestnik in krčmar na Črnučah; Riglar Aleš, posestnik v Škranjekem; Govže Jakob, mlinar v Šušji; Arh Janez, posestnik v Bodeščah; Erlach Janez, posestnik v Mlinem; Kelbel Anton, posestnik na Boh. Beli; Zupan Janez, posestnik in gostilničar na Boh. Beli; Dernovšek Fran, posestnik in gostilničar v Dol. Kotiču; Tuječ Ivan, gostilničar pri črnem orlu v Idriji; Deperis Anton, posestnik v Vipavi; Fischer Anton, župnik pri Sv. Jederti na Laškem; Gilly P., c. kr. poštar in posestnik v Višnjigori; Gašperin Viljem, župnik na Planini; Kobilica Janez, župnik na Črnučah; Levstik Vinko, šolski nadzornik na Vihniki; Velepich Anton, vitnar v vili Rittmayer v Bledu; grof Camilo Aichelburg, lastnik Louisne kopeli v Bledu; Barle Matej, posestnik in župan v Lužah; Strupi Fran, posestnik in župan v Čirčičah; Florijančič Janez, posestnik v Dravljah; Magovec Franc, posestnik in gostilničar na Krki; Jeglič Janko Nep., učitelj v Pečah; Bonač Franc, posestnik v Topolu; Lampelj Janez, posestnik v Vnanjih-goricah; Gisman Pavl, grajščinski oskrbnik v Ravnah; Rozman Martin, posestnik na Bitnjah; Ponikvar Janez, posestnik na Povšečah; Hočevnar Anton, župnik v Št. Lorencu na Temenici; Karlin Ivan, župnik v Doberničah; Bukovec Ivan, župan in posestnik v Merzli luži; Smola Ivan, c. kr. major in posestnik grajščine Vinogorica; pl. Terbuhovič Marko, c. kr. major in posestnik grajščine Mala loka; Rihteršič Ivan, učitelj v Doberničah; Peterlin Janez, posestnik v Poljanah; Kljun France, posestnik v Brežah.

Podučne stvari.

„Nasledki šnopsa“.

(Dalje.)

Štiridesetdanski post, pred Plahtačevo dobo Zalesčanom čas svetega miru in bogoljubnega premišljevanja je to leto, osobito zaléske mladini (oni iz Plahtačve plesne *